ხუთშაბათი,
29
აპრილი,
№ 13, 1993 წ.

ჯიხა

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე მექანიზებული ბრიგადის გაზეთი

გაზეთი გამოდის 1992 წლის დეკემბრიდან

ედუარდ შევარდნაძე აფხაზეთში

28 აპრილს სოხუმში ჩამოვიდნენ საქართველოს სახელმწიფოს მეთაური, პარლამენტის თავმჯდომარე, შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალი ედუარდ შევარდნაძე, საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი თენგიზ სიგუა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე თამაზ ნადარეიშვილი.

გუშინ აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს სხდომათა დარბაზში ბატონმა ედუარდ შევარდნაძემ გამართა თათბირი ავტონომიური რესპუბლიკის ხელმძღვანელებთან, საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა, მოძრაობათა წარმომადგენლებთან, საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს აფხაზეთში დისლოცირებული ჯარის მეთაურებთან.

თათბირზე განიხილეს ავტონომიურ რესპუბლიკაში შექმნილი სამხედრო პოლიტიკური ვითარება.

თათბირზე შესავალი სიტყვით გამოვიდა სახელმწიფოს მეთაური ედუარდ შევარდნაძე და დამსწრეთ გააცნო საქართველოს პარლამენტის გადაწყვეტილება აფხაზეთის თავდაცვის საბჭოს შექმნის შესახებ, რომლის თავმჯდომარედ დაინიშნა აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე, გენერალ-მაიორი თამაზ ნადარეიშვილი.

თავდაცვის საბჭოს შემადგენლობაში შეყვანილი არიან: საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მეორე საარმიო კორპუსის 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეთაური, გენერალ-მაიორი გენო ადამია, ქალაქ სოხუმის მერი გურამ გაბესკირია, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილეები ლორიკ მარშანია და რამაზ სიჭინავა, საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე, გენერალ-მაიორი პაატა დათუაშვილი, მეორე საარმიო კორპუსის მეთაური გენერალ-მაიორი ვალტერ ქვარაია, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი დავით გულუა, აფხაზეთის სადაზვერვო-საინფორმაციო სამსახურის უფროსი, გენერალ-მაიორი იური კეშელავა, ოჩამჩირის სამხედრო საბჭოს თავმჯდომარე, გენერალ-მაიორი ზაურ უჩაძე.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურმა ბატონმა ედუარდ შევარდნაძემ თავის გამოსვლაში ხაზი გაუსვა აფხაზეთის პრობლემებისადმი საქართველოს პარლამენტის განსაკუთრებულ დამოკიდებულებას, იმ სამხედრო და ეკონომიკურ დახმარებას, რასაც უწევს ამ რეგიონს სრულიად საქართველო. მთელი საქართველო ეხმარება, ღირს აფხაზეთს და ყველა რეზერვს ახმარს მას, რათა ღირსეულად დაამთავროს თავს მოხვეული ომი.

ბატონმა ედუარდ შევარდნაძემ მაღალი შეფასება მისცა აფხაზეთის კონფლიქტში, მიმდინარე ბრძოლებში სამეგრელოს სამხედრო ფორმირებების მონაწილეობას, კერძოდ, ოჩამჩირე-ტყვარჩელის მიმართულებით მოქმედი ლოთი ქობალიას რაზმებს, რომელსაც დიდი პოლიტიკური, ფსიქოლოგიური და მორალური მნიშვნელობა აქვს.

საქართველოს შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალმა აღნიშნა, რომ რუსეთში დასრულდა ერთ-ერთი ეტაპი პოლიტიკური პროცესისა და არის ყველა საფუძველი ვივარაუდოთ, რომ რუსეთის მთავრობა დაიცავს 1993 წლის 3 სექტემბრის მოსკოვის შეხვედრის დროს მიღებულ შემაჯამებელ დოკუმენტების პუნქტებს; აფხაზეთის პრობლემების გადაწყვეტის ახალი ფაქტორი გახდა ფართომასშტაბიანი ხელშეკრულების დადება უკრაინის მთავრობასთან.

— საქართველოს პოლიტიკური ძალები და მთავრობა, — თქვა ბატონმა ედუარდ შევარდნაძემ, — კვლავაც კონფლიქტის მშვიდობიანი გზით მოგვარების მომხრეა და ყველაფერს აკეთებს ომის ღირსეული დამთავრებისათვის. ბრძოლის გაგრძელების შემთხვევაში ჩვენს შორის არ იქნება გამარჯვებული. გამარჯვებულნი გამოვლენ ის ძალები, რომლებიც დაინტერესებულნი არიან ამ რეგიონში დესტაბილიზაციით.

შემდეგ ბატონი ედუარდ შევარდნაძე შეეხო კონფლიქტის ზონაში კრიმინოგენულ ვითარებას და თქვა, რომ სამხედრო პოლიციას, სოხუმის გარნიზონის სამხედრო კომენდატურას, შინაგან საქმეთა სამინისტროს, საქალაქო და რაიონულ შინაგან საქმეთა განყოფილებებს ჰყავთ იმდენი ძალები და აქვთ ტექნიკური საშუალებები, რომ მიიღონ გადამჭრელი ზომები დამნაშავეთა სამყაროს წინააღმდეგ. ამ მიმართულებით მუშაობა უნდა გამკაცრდეს და ხვალიდანვე უნდა დაეტყოს არსებული ვითარების გაუმჯობესებას.

თათბირზე სიტყვებით გამოვიდნენ: აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე, აფხაზეთის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე თამაზ ნადარეიშვილი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრები: სოფლის მეურნეობისა — თენგიზ ჩაჩიბაია, ენერგეტიკისა და ტრანსპორტისა — ჯემალ შერვაშიძე, მშენებლობისა — როლანდ მიქაუტაძე, ჯანმრთელობის დაცვისა — მერი ჯანგველაძე, იუსტიციისა — ოთარ ზენიძე, შინაგან საქმეთა — დავით გულუა, ვაჭრობისა — გიორგი მხითარიანი, მრეწველობისა — რაულ ეშბა, სოხუმის სამხედრო გარნიზონის კომენდანტი მერაბ გამზარდია, აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს ადამიანის უფლებებისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარე ეთერ ასტემიროვა, მწერალი, საქართველოს პარლამენტის წევრი გენო კალანდია, გაზეთ „დემოკრატიჩესკაია აბხაზია“ რედაქტორი იური გავა, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეთაური, გენერალ-მაიორი გენო ადამია.

თათბირზე შემაჯამებელი სიტყვით გამოვიდა საქართველოს შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალი ედუარდ შევარდნაძე და აფხაზეთში არსებულ ვითარებასთან დაკავშირებით გააკეთა შემდეგი განცხადება:

— აფხაზური კონფლიქტის დაწყებიდან აფხაზი სეპარატისტები გადავიდნენ გუდაუთაში და საქართველოს მთავრობის ყოველგვარი ცდის, მიღებული ხელშეკრულებებისა და მოლაპარაკებების მიუხედავად არ მოხერხდა ცეცხლის შეწყვეტა. პირიქით, უფრო აგრესიულად იქცევიან ამის მაგალითებია გაგრაში, განთიადსა და ლესელიძეში დატრიალებული ტრაგედია. გუდაუთის დაჯგუფების კონტროლს დაქვემდებარებულ ტერიტორიებზე ქართველი მშვიდობიანი მოსახლეობის გენოციდი, კანონსაწინააღმდეგო მოქმედებანი. აფხაზური მხარე რუსეთის რეაქციული ძალების დახმარებით თვითმფრინავებიდან სისტემატურად ბომბავს ქალაქ სოხუმის მშვიდობიან მოსახლეობას, ქვემეხებიდან ისვრიან ჭურვებს, შედეგად დაღუპულია ასზე მეტი მშვიდობიანი [illegible]რები, ბავშვი და მოხუცი, [illegible]ი და კაცი, დაჭრილია ხუთასზე მეტი ადამიანი.

რუსეთის ხელისუფალთ, — განაგრძო ბატონმა ედუარდ შევარდნაძემ, — რომ თითქოს ისინი იცავენ რუსი ეროვნების ადამიანების ინტერესებს საქართველოსა და მათ შორის აფხაზეთში, — მოტყუებაა. თვითმფრინავებიდან რამდენჯერმე დაბომბეს ქალაქ სოხუმი, მისი შემოგარენი, ნაცვლად იმისა, რომ მიიღონ სათანადო ზომები სოხუმის დაბომბვის შესაწყვეტად. ასეთი ვანდალური მოქმედებით იხოცებიან რუსები, ქართველები, აფხაზები, სომხები და სხვა ეროვნების წარმომადგენლები.

შემდეგ ბატონმა ედუარდ შევარდნაძემ განაცხადა, რომ ჩვენ პირველად 26 აპრილს თვითმფრინავით დავბომბეთ ქალაქი გუდაუთა. თუ სოხუმის დაბომბვა არ შეწყდა იძულებული ვიქნებით მასირებულად დავბომბოთ გუდაუთა. თვით ტყვარჩელიც კი და მთელი პასუხისმგებლობა მოსალოდნელი შედეგებისათვის ეკისრება გუდაუთის დაჯგუფებას.

— ჩვენი მიზანია — თქვა ბატონმა ედუარდ შევარდნაძემ. — კონფლიქტი დავამთავროთ მშვიდობიანი გზით და მზად ვართ დღესაც, ხვალაც ჩემი წარმომადგენლობის მეშვეობით გავმართოთ მოლაპარაკება, ყოველგვარი მოტყუების გარეშე, გუდაუთის ხელმძღვანელობასთან და მოუწოდო აფხაზთა მხარეს კონფლიქტის მშვიდობიანი გზით გადაწყვეტისაკენ. ომის გაგრძელების შემთხვევაში მსხვერპლი იქნება ქართველთა მხრიდან, მაგრამ კიდევ უფრო დაზარალდება აფხაზი ხალხი.

აფხაზეთში განლაგებული საქართველოს შეიარაღებული ძალების პრესცენტრის

ცნობა

24 აპრილს ყველა ფრონტზე შედარებითი სიმშვიდე იყო, მხოლოდ ადგილი ჰქონდა უმნიშვნელო პოზიციურ სროლას ავტომატური იარაღიდან.

25 აპრილს გამთენიისას მოწინააღმდეგემ ახალი ათონის მიდამოებიდან საარტილერიო ცეცხლი დაუშინა ჩვენს პოზიციებს მდინარე გუმისთაზე. საქართველოს შეიარაღებულმა ძალებმა გახსნეს შემხვედრი ცეცხლი და მოწინააღმდეგე აიძულეს სროლა შეეწყვიტა. დღის პირველ ნახევარში როგორც მდინარე გუმისთაზე, ასევე ოჩამჩირის რაიონში ძირითადად სიმშვიდე იყო შენარჩუნებული, საბრძოლო მოქმედებათა ზონის სხვადასხვა მონაკვეთში მიმდინარეობდა მხოლოდ უმნიშვნელო ხასიათის პოზიციური ბრძოლები.

13 საათისათვის ეშერის მიდამოებში მოწინააღმდეგემ დაიწყო თავისი ძალების კონცენტრაცია. მაგრამ საპასუხო საარტილერიო ცეცხლმა მას ამის საშუალება არ მისცა.

იმავე დღეს სოხუმის აეროპორტში საქართველოსა და რუსეთის მხარეებს შორის შედგა ტყვეთა გაცვლა. რუსებმა გაათავისუფლეს აფხაზთა ტყვეობაში მყოფი ქართველი მფრინავი თამაზ ნადირაშვილი, ქართულმა მხარემ კი რუსი ოფიცერი სერგეი სიტნიკოვი.

აეროპორტშივე შედგა გუდაუთის ხელისუფლებისა და ტყვეთა გამცვლელი კომისიის წევრების შეხვედრა, სადაც მხარეები შეთანხმდნენ, რომ უახლოეს დღეებში დაიწყონ მუშაობა მოსახლეობის კონფლიქტების ზონიდან გამოყვანის ახალი ეტაპის მოსამზადებლად.

იმავე დღეს გუდაუთიდან სოხუმში გადმოყვანილ იქნა ბიჭვინთაში მცხოვრები ორი ქართული ოჯახი.

26 აპრილს ღამის 2 საათზე მოწინააღმდეგემ გახსნა საარტილერიო ცეცხლი სოხუმის მიმართულებით. რამდენიმე ჭურვი აფეთქდა შუქურის რაიონში ვრეხჯის აგარაკის ტერიტორიაზე. დაბომბვას მსხვერპლი არ მოჰყოლია. საპასუხო საარტილერიო ცეცხლმა მოწინააღმდეგე აიძულა სროლა შეეწყვიტა.

11 საათისათვის მოწინააღმდეგემ საარტილერიო ცეცხლი დაუშინა სოხუმს. ათი ჭურვი აფეთქდა ქალაქის ცენტრალურ რაიონებში. დაიღუპა ორი და დაიჭრა სამი მოქალაქე. საპასუხო საარტილერიო ცეცხლის გახსნის შემდეგ ქალაქის დაბომბვა შეწყდა. მაგრამ 18 საათისათვის მოწინააღმდეგემ კვლავ განაახლა იგი. განმეორებით დაბომბვას მსხვერპლი არ მოჰყოლია. საქართველოს შეიარაღებულმა ძალებმა კი მოწინააღმდეგის საცეცხლე წერტილები საკმაოდ სწრაფად ჩაახშვეს.

28 აპრილს დღის პირველ ნახევარში მდინარე გუმისთაზე სიმშვიდე არ დარღვეულა.

18 საათისათვის კი ჩვენს პოზიციებსა და ქალაქ სოხუმის თავზე რამდენიმეჯერ გამოჩნდნენ რუსეთის ამოსაცნობი ნიშნის მქონე სუ-25 და სუ-27 ტიპის თვითმფრინავები, ჯერ ორი, მერე სამი და ბოლოს ექვსი. თვითმფრინავებმა სადემონსტრაციო გადაფრენის შემდეგ კურსი გუდაუთისკენ აიღეს.

23 საათისათვის მდინარე გუმისთის ფრონტის ხაზზე იყო პოზიციური ბრძოლები ქალაქის ახალ რაიონში აფეთქდა მოწინააღმდეგის რამდენიმე ჭურვი, მაგრამ მსხვერპლი არ მოჰყოლია.

ღამემ მდინარე გუმისთაზე მშვიდად ჩაიარა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის მესამე ხარისხის ორდენით:

ანდრო ვაშაკიძე — კაპიტანი, 24-ე ბრიგადის შტაბის უფროსი;

მალხაზ ქრისტესაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, საინჟინრო სამმართველოს თავდაცვით ნაგებობათა უფროსი ოფიცერი;

გოჩა შავგულიძე — უფროსი ლეიტენანტი, საინჟინრო სამმართველოს საბრძოლო მომზადების უფროსი ოფიცერი;

ღირსების ორდენით:

ამზორ არონია — ლეიტენანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის უფროსი ოფიცერი;

ჯამბულ ბუანია — ლეიტენანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მესამე ბატარეის მეორე საცეცხლე ოცეულის მეთაური;

დავით ზაქარაია — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მეორე ბატარეის მეორე საცეცხლე სექციის მეთაური;

ვალერი კვაკვასკირი — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის მეოთხე საცეცხლე სექციის უფროსი;

დავით მანჯგალაძე — რიგითი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის მესამე საცეცხლე სექციის დამმიზნებელი;

ხოსო მანჯგალაძე — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის მესამე საცეცხლე სექციის მეთაური;

გიორგი მუსხავა — კაპიტანი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის საწვავ-საპოხი მასალების უფროსი;

ვალერი ქურდავაი — კაპიტანი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის უფროსის მოადგილე შეიარაღების დარგში;

ლეონიდე ხორავა — ლეიტენანტი, 247- საარტილერიო დივიზიონის სამწყობრო ნაწილის უფროსი;

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის":

სლავა ალანია — ზემდეგი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მეორე ბატარეის მეოთხე საცეცხლე სექციის დამმიზნებელი;

აოსებ ბარამიძე — რიგითი, მხედრიონის 24-ე ბრიგადის სამხედრო მოსამსახურე;

ვალერი გაგოხია — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის კავშირგაბმულობის ათეულის მეთაური;

ლავრენტი კვარაცხელია — ზემდეგი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მეორე ბატარეის საცეცხლე სექციის ქვემეხის მსროლელი;

როლანდ ფიფია — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მესამე ბატარეის კავშირგაბმულობის მეთაური;

რამინ ჩხეიძე — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის კავშირგაბმულობ[illegible]თაურის მოადგილე;

ხოსო ძიძიგური — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მეორე ბატარეის საცეცხლე სექციის მეთაური;

რუსლან ხაჟომია — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის სარემონტო ოცეულის მეთაური;

ზაურ ხუბუა — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის საკონტროლო-ტექნიკური პუნქტის უფროსი;

ღირსების მედლით:

თენგიზ ადამია — 247-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის პირველი საცეცხლე სექციის მძღოლი-მექანიკოსი;

დავით გუჩუა — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მესამე ბატარეის მესამე საცეცხლე სექციის მეთაური;

მერაბ რუხაია — რიგითი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მძღოლი;

გიორგი წარადბაია — 247-ე საარტილერიო დივიზიონის სადაზვერვო ოცეულის მზვერავი;

ე. შევარდნაძე.

ქ. თბილისი, 20 აპრილი, 1993 წელი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის მესამე ხარისხის ორდენით:

რევაზ გუჯეჯიანი — პირველი ცალკეული სამთო ბატალიონის „სვანეთის" მეთაური;

იური ფიოლია — ზემდეგი, დივიზია „თბილისელის" 1 ბატალიონის სამხედრო მოსამსახურე (სიკვდილის შემდეგ);

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის":

ედუარდ აბაშიძე — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

მერაბ ლუხავა — რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე;

გივი მამანიშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მძღოლი, მექანიკოსი;

ბექან ძინძიბაძე — რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ასეულის ზემდეგი;

მურმან ჭიქაა — რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მძღოლი-მექანიკოსი;

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის":

ვლადიმერ გონჩაროვი — რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

დავით კიკნაველიძე — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ავთანდილ მაღრაძე — რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე;

მერაბ ტატიშვილი — რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მძღოლი-მექანიკოსი;

მურმან ჩუბინიძე — რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე;

მურად ცნობილაძე — კაპიტანი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

კახაბერ ხოსიაშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ე. შევარდნაძე.

ქ. თბილისი, 20 აპრილი, 1993 წელი.

მრჩეველი, აღმზრდელი, მეგობარი

შოთა სურგულაძე — სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, 60 წელს გადაცილებულია, მაგრამ აფხაზ სეპარატისტთა მიერ პროვოკაციულად თავს მოხვეული ომის პირველი დღიდან ჩადგა მამულის დამცველთა რიგებში.

ბატონ შოთას არა მარტო საქართველოში, არამედ მის ფარგლებს გარეთაც კარგად იცნობენ ციტრუსოვან კულტურათა გენეტიკისა და სელექციის დარგში გაწეული მუშაობისათვის. მას, აწ განსვენებულ, ცნობილ მეცნიერ ფილიპე მამფორიასთან ერთად გამოყვანილი აქვს ლიმონის ახალი ჯიშები „დიოსკურია", „აფსნი", „ოდიში", მანდარინის — „აღრეული", ფორთოხლის — „ორდო" და „დაისი". მისი უშუალო ხელმძღვანელობით მაძიებელმა ცხრა კაცმა დაიცვა სამეცნიერო ხარისხი.

საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტის მემცენარეობის, გენეტიკისა და სელექციის კათედრის პროფესორი შოთა სურგულაძე დღეს ჯარისკაცის ფორმაშია და მუშაობს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მე-2 საარმიო კორპუსის პირველი ცალკეული სარეზერვო-სატანკო ბატალიონის მეთაურის მოადგილედ აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში. ის არა მარტო პირადად იცნობს თითოეულ მეომარს, არამედ იცის მათი ოჯახური მდგომარეობა და ცხოვრების პირობები, ყველასთან მეგობრულ ურთიერთობაშია.

მეთაურის მოადგილე განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს რიგითი მეომრების აღზრდის საქმეს. სისტემატურად ატარებს საუბრებს საქართველოს ისტორიის საკითხებზე, გამოჩენილ ქართველ მხედართმთავრების საგმირო საქმეებზე, ქართული არმიის ამოცანებზე, ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის გამომწვევ მიზეზებზე, მხედრულ დისციპლინაზე, ქართველი გენერლების როლზე ნაპოლეონის არმიის წინააღმდეგ ბრძოლაში, ქართველთა გმირულ ეპოპეაზე მსოფლიო ომში და სხვა.

ბატონი შოთა მეომართა საბრძოლო მომზადების დათვალიერების აქტიური მონაწილეა. იმ ჯარისკაცებს, რომლებმაც განსაკუთრებით გამოიჩინეს თავი, ნაწილის მეთაურის ბრძანებით უცხადებენ მადლობას, ულოცავენ შვილის შეძენას, დაბადების დღეს და სხვა. განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა ჯარისკაცის ოჯახური პირობების შესწავლას, საჭიროების შემთხვევაში უწევენ დახმარებას, აძლევენ შეღავათს და სხვა.

მეთაურთა მხრივ ჯარისკაცებზე ზრუნვამ განამტკიცა დისციპლინა, აამაღლა მათი ბრძოლისუნარიანობა, უკეთ დაეუფლნენ რთულ ტექნიკას და საჭიროების შემთხვევაში აქვთ სწრაფი რეაგირებისათვის ყოველგვარი პირობები, რომ მოწინააღმდეგეს არ მისცენ შეტევის საშუალება.

მეომრები გრძნობენ მეთაურთა შემადგენლობის ზრუნვას და თვითონაც გაორმაგებული ენერგიით, საქმის სიყვარულით, მხედრული ოსტატობის დაუფლებით პასუხობენ ყურადღებას.

მალხაზ ხოშელია,

საკუთარი კორესპონდენტი.

მიმართვა

აფხაზ ხალხისადმი

ძვირფასო დებო და ძმებო! ამ საერთო უბედურების ჟამს, როდესაც ჩვენს ხალხებს შორის უკვე მეცხრე თვეა მიმდინარეობს სასტიკი და ულმობელი ომი, რომელმაც ათასობით ადამიანის სიცოცხლე შეიწირა და რომელსაც დასასრული არ უჩანს, მე მოგმართავთ თქვენ. როგორც ძვირფას და ახლობელ ადამიანებს — ჩემი პოზიცია მთელი ამ ხნის განმავლობაში, ვფიქრობ, მაძლევს ამის მორალურ უფლებას.

14 აგვისტოს დაწყებული ომი ეწინააღმდეგება ქართველი და აფხაზი ხალხების ინტერესებს, იგი მხოლოდ ჩვენი მტრების წისქვილზე ასხამს წყალს. შესანიშნავად ვიცით, თუ რა მიზნები ამოძრავებთ ამ ბინძური და პროვოკაციული ომის გამჩაღებლებს, მაგრამ დღეს, როდესაც მან მეტად საშიში მასშტაბები და ფორმები მიიღო, როდესაც საფრთხე ემუქრება კიდევ ათასობით აფხაზისა და ქართველის სიცოცხლეს, მე ვალდებულად ჩავთვალე ჩემი თავი, ჩავრეულიყავი სამხედრო კონფლიქტში, როგორც მშვიდობისმყოფელი ძალა. ხვალ 22 აპრილს ჩემდამი დაქვემდებარებულ სამხედრო ნაწილებთან ერთად მივდივარ ოჩამჩირეში.

ჩემი სურვილია შევხვდე ტყვარჩელის ზონაში მოქმედი აფხაზური შეიარაღებული ფორმირებების ხელმძღვანელებს და მოველაპარაკო მათ ომის შეწყვეტის თაობაზე. ჩვენ ერთმანეთს ვერ დავამარცხებთ, გამარჯვებული ამ უაზრო ომში არავინ იქნება, ჩვენ არც გვაქვს ერთმანეთის წინააღმდეგ ომის უფლება.

ამიტომ მოვუწოდებ ყველას — ხელმძღვანელებით დაწყებული და რიგითი მოქალაქეებით დამთავრებული — შევწყვიტოთ ომი, მივუსხდეთ მოლაპარაკების მაგიდას. შეთანხმების მიღწევის შემთხვევაში ჩემდამი დაქვემდებარებული ფორმირებები უზრუნველყოფენ თითოეული სოფლის, ოჯახის, პიროვნების უსაფრთხოებას, თანახმა ვართ ჩამოვყალიბოთ ერთიანი შეიარაღებული ფორმირებები, რომლებიც დაიცავენ წესრიგს. ეს იქნება ჩვენი საერთო გამარჯვება. ომის გაგრძელების შემთხვევაში სასტიკად დავმარცხდებით.

მშვიდობის დამყარებას გისურვებთ, ძვირფასო მეგობრებო.

პოლკოვნიკი

ვახტანგ (ლოთი) კობალია.

21.04.93.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჰიპოკრატეს ფიცის ერთგულნი

სოხუმის მისადგომებთან მძიმედ თუ მსუბუქად დაჭრილი ასეულობით მეომრიდან ბევრი დაუბრუნდა ბრძოლის წინა ხაზს. ზოგიერთი მეომარი, რომელთაც ჯერ კიდევ სჭირდებოდა საბოლოოდ გამოჯანმრთელება, სახლში დასვენება, მიუხედავად სამედიცინო პერსონალის მიერ გაწეული რჩევა-დარიგებისა, ფრონტზე წავიდა. მათ განაცხადეს: მამულის დასაცავად დაჭრილი ვაჟკაცის საბოლოო განკურნება ისევ ფრონტს შეუძლია. იმ ადგილის, სადაც მოძმეთა წინააღმდეგ ბრძოლაში სისხლი დაღვარა, ძმადშეფიცული მეომრების გვერდით საკუთარი მიწა-წყლისათვის ისევ ბრძოლა უფრო გაგვკურნავსო.

დაჭრილ მეომართა დროულად გამოსაყვანად, პირველი დახმარების აღმოსაჩენად მედიცინის დარგის მუშაკებს დიდ დახმარებას უწევენ მეომრები, მოსახლეობის წარმომადგენლები. ჰოსპიტლებში დაჭრილების სამკურნალოდ, ოპერაციების მაღალ დონეზე ჩასატარებლად გვყავს როგორც ადგილობრივი, ასევე თბილისიდან მოვლინებული კვალიფიციური სპეციალისტები.

ომი საშინელებაა. ის მოქმედებს როგორც მებრძოლებზე, ასევე მოსახლეობაზე. ამ თვალსაზრისით, მსოფლიო ისტორიაში მომხდარი ომებისაგან განსხვავებით, როგორც სამაჩაბლოს, ასევე აფხაზეთის ომი ყველაზე უფრო საშინელია. გვახსოვს დიდი სამამულო ომი, როცა უკან დახევის დროს ქალაქებს, სოფლებს ერთ დღეში, ან ორ დღეში ვტოვებდით და პირიქით, როცა ჰიტლერელთა არმიას შევუტიეთ და მტერმა უკან დაიხია, ჩვენი ჯარიც ელვისებურად იღებდა ქალაქებსა და სოფლებს.

ფრონტი ქარიშხალივით ამოვარდებოდა და გადაუვლიდა დასახლებულ ადგილებს. მეომრები პოზიციებს პოზიციებზე იცვლიდნენ, ახალ გარემოში ხვდებოდნენ და ჩვენის აზრით, ეს მათ სხვანაირ ფსიქიკურ განწყობას უქმნიდა. სოხუმის მისადგომებისა და ოჩამჩირის ფრონტებზე რვა თვეზე მეტია ჩვენი ჯარი ერთსადაიმავე ადგილზე დგას.

ომის დაწყებიდან დღემდე ერთიდაიგივე ტერიტორიაზე მიმდინარეობს სროლები, დაბომბვა და მეომრებთან ერთად ამ ბრძოლაში ჩაბმულია ქალაქ სოხუმის მოსახლეობა, — ფრონტისპირა ქალაქი გახდა ბრძოლის ველი, სადაც ყოველდღიურად ათეულობით არტილერიის ჭურვები ხვდება სხვადასხვა უბანში, დაიღუპა ასზე მეტი ადამიანი, დაჭრილია ასეულობით.

ყოველივე ეს ფსიქოლოგიურად მოქმედებს ადამიანებზე და აუცილებელია შეიქმნას სარეაბილიტაციო სამსახური, რომ მეომართა ჯგუფს, მოსახლეობას ჰქონდეთ მიდრეკილება სოციალურ გარემოცვაში ხელახალი დამკვიდრებისაკენ. ომი ფიზიკურთან ერთად, დიდი სულიერი ტრამვაა ფსიქიური მდგომარეობის თავისებურებით. ამიტომ აუცილებელია ჯანდაცვის სამსახურებმა აქედანვე გაჩაღონ ბრძოლა ომის სინდრომის დასაძლევად.

გვერდში დაბეჭდილი მასალები მოგვითხრობენ დაჭრილთა გადასარჩენად მედიცინის სამსახურის მუშაკთა თავდადებულ შრომასა და მათს მაღალ კვალიფიკაციაზე.

სამედიცინო დახმარება — მაღალ დონეზე

თავიდანვე უნდა აღვნიშნო, რომ ომის დაწყების პირველი დღიდანვე არც ერთი მედიკოსის დაძახება და ძებნა არ დაგვჭირვებია. პრაქტიკულად ყველა ჩვენი საავადმყოფო მუშაობდა, როგორც ღია ტიპის ჰოსპიტალი. ისინი ემსახურებოდნენ როგორც სამხედროებს, ისე მოსახლეობას.

ქალაქში გვაქვს სამი ჰოსპიტალი — რესპუბლიკური საავადმყოფო, პირველი და მეორე საავადმყოფოები, ასევე გულრიფშის რაიონული ცენტრალური საავადმყოფო. რაც შეეხება ოჩამჩირეს, აქ მოხდა რეორგანიზაცია და გაერთიანდა ოჩამჩირის რკინიგზის საავადმყოფო რაიონულ საავადმყოფოსთან რკინიგზის საავადმყოფოს ბაზაზე. გარდა ამისა უკვე სამი თვეა, რაც ფუნქციონირება დაიწყო სამხედრო ჰოსპიტალმა.

ომის დაწყებიდანვე ჩვენთან ერთად მუშაობენ თბილისიდან ჩამოსული სპეციალისტები საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროსთან არსებული კატასტროფის მედიცინის სამსახურიდან გია ნიშნიანიძის ხელმძღვანელობით. ამ ხნის განმავლობაში ჩვენი დაკვეთით შეიცვალა რამდენიმე ბრიგადა, რომლებშიც შედიოდნენ სხვადასხვა დარგის სპეციალისტები. აქვე მინდა შევნიშნო, რომ პრაქტიკულად არ ყოფილა შემთხვევა, რომ დაჭრილებს არ გაწეოდა სათანადო სამედიცინო დახმარება მედიკამენტების უქონლობის გამო. პირველი დღიდანვე ჩვენს ჰოსპიტლებს გააჩნდათ ყველაფერი, რაც საჭიროა კვალიფიციური სამედიცინო დახმარების გაწევისათვის. მედიკამენტებით მომარაგება ძირითადად ხდება ცენტრალიზებული წესით, საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროდან ჩვენი დაკვეთით. ასევე თავიდანვე გადაწყვეტილი იყო საკითხი დაჭრილთა ევაკუაციისა ქუთაისისა და თბილისის საავადმყოფოებში.

აფხაზეთის ჯანდაცვის სამინისტრო პრაქტიკულად კურირებას უწევდა და უწევს საავადმყოფოებს, ჩვენგან ცენტრალიზებულად ხდება ყველა მედიკამენტების განაწილება, რაც ჰოსპიტლებს ესაჭიროება. ამის საშუალებას გვაძლევს ჩვენთან სამინისტროში შექმნილი შტაბი. დაწესებული გვაქვს სადღეღამისო მორიგეობა. ასეთი მუშაობა საშუალებას გვაძლევს ოპერატიულად მივიღოთ ინფორმაციები დღეღამის ნებისმიერ დროს და მობილიზებულად, სათანადოდ ჩავერთოთ ჰოსპიტლების მოთხოვნების დაუყოვნებლივ დაკმაყოფილების საქმეში. ამ პერიოდში არაერთხელ მოგვიხდა რაიონებში მედიკამენტების გატანა როგორც საჰაერო, ისე საავტომობილო ტრანსპორტით.

პირადად მე, ამ სამიოდე დღის წინათ ვიყავი ოჩამჩირის ჰოსპიტალში, ადგილზე ვნახეთ თუ რა უჭირდათ და სათანადო დახმარებაც აღმოვუჩინეთ.

ცნობილია, რომ ქალაქი სოხუმი რამდენჯერმე დაიბომბა, დაზიანდა ქალაქის ბევრი სამკურნალო-პროფილაქტიკური დაწესებულება, მიუხედავად ამისა, არც ერთ მედიკოსს არ დაუტოვებია თავისი სამუშაო ადგილი.

რესპუბლიკური საავადმყოფო იმყოფება ფრონტის სიახლოვეს, რამდენიმეჯერ იდგა საკითხი საავადმყოფოს ევაკუაციის შესახებ, მაგრამ მისმა კოლექტივმა კატეგორიულად უარი განაცხადა. [illegible] იმისთვის, რომ სათანადოდ, სასწრაფო დახმარება გაუწიონ დაჭრილებსა და დაშავებულებს. [illegible] პრაქტიკულად ყველა საავადმყოფო [illegible] იმყოფება. [illegible] რესპუბლიკური და პირველი საავადმყოფოები, მაგრამ მიუხედავად ამისა ყველა [illegible] სამკურნალო დაწესებულების კოლექტივი გამართულად მუშაობს.

ომის დაწყებიდან დღემდე [illegible] ათასამდე დაჭრილი გაატარეს ჩვენმა სამკურნალო დაწესებულებებმა. ცნობილია, რომ [illegible] ბევრი მშვიდობიანი მოქალაქე დაშავდა. ჩვენი [illegible] გააჩნია [illegible] ინფორმაციები, დაჭრილთა და დაშავებულთა სიები, როგორც სამხედრო მოსამსახურეთა, ისე სამოქალაქო პირებისა; მასში არის მონაცემები ეროვნებების მიხედვითაც, [illegible] სამწუხაროდ, ჭურვი არავის არჩევს და არავის ინდობს ეროვნების მიხედვით, [illegible] იღუპება ყველა ეროვნების მოქალაქე — ქალი, ბავშვი, ახალგაზრდა, მოხუცი.

მერი ჯანბელაძე,
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი.

მთავარი საზრუნავი

[illegible]

23-ე ბრიგადის სამედიცინო სამსახური, [illegible] ბრიგადის [illegible] დაკომპლექტებული [illegible] თავის თავს [illegible].

მიუხედავად ელექტროენერგიისა და წყლის ნაკლებობისა [illegible] ქალაქში [illegible] კოლექტივის [illegible] ქალაქში, [illegible] ზომების მიღების შედეგად [illegible].

საბრძოლო მოქმედებების დროს 16-18 მარტს ქალაქ სოხუმის [illegible] ცეცხლში [illegible] როგორც [illegible] ბრიგადის სამედიცინო პუნქტის მედპერსონალმა. [illegible] თავგანწირულმა და მაღალპროფესიულმა მოქმედებამ, როგორც ბრძოლის წინა ხაზზე, ისე დაჭრილთა დროულ ევაკუაციაში მრავალი მებრძოლი გადაარჩინა, რისთვისაც ბევრი მათგანი წარდგენილია დასაჯილდოებლად.

საქირურგიო შემთხვევები რეგულარულად ხდება დაჭრილთა გადაყვანა თბილისში, როგორც სანიტარული მატარებლით, ასევე ავიაციით.

სამედიცინო სამსახური სისტემატურად მარაგდება საჭირო მედიკამენტებით და [illegible] მასალით, რაშიც თავისი წვლილი შეაქვს საქართველოსა და აფხაზეთის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროებს. ასევე სათანადო [illegible] გვიწევს საქართველოს სხვადასხვა ქალაქისა და რაიონის — ლანჩხუთის, ოზურგეთის, ქუთაისის საავადმყოფოები [illegible], რისთვისაც მათ დიდ მადლობას ვუხდით.

საბრძოლო ოპერაციების დროს [illegible] და [illegible] აღმოსაჩენად [illegible] ქირურგის [illegible] ხელმძღვანელობით, რომელიც თავისი ენერგიული მოქმედებით [illegible] სამსახურს მაღალ დონეზე დგება.

აქვე უნდა შევნიშნოთ, რომ სამედიცინო ასეულის [illegible] ტრანსპორტის [illegible]. [illegible] საკითხი [illegible] ქალაქის [illegible] გვეწევა. ჩვენი [illegible] ყველა ორგანიზაციის, საწარმოსა თუ კერძო პირის [illegible], ვისაც ამისი საშუალება აქვს, [illegible] ტრანსპორტი.

ნუგზარ გაბელია,
23-ე ბრიგადის სამედიცინო სამსახურის უფროსი.

წვეთი მადლისა...

ომის პირველივე დღეებიდან ყველაზე მძიმე დატვირთვა მოიღო სოხუმის მეორე საქალაქო სამხედრო ჰოსპიტალმა. განსაკუთრებით გაუჭირდათ მათ 15-16-17 მარტის ავადმოსაგონარ დღეებში... ჰოსპიტალმა პირველადი სასწრაფო და ქირურგიული დახმარება გაუწია ასეულობით მებრძოლს. მედპერსონალმა მართლაც რომ არნახული გმირობა გამოიჩინა.

— სამი დღე განუწყვეტლივ მოჰყავდათ დაჭრილები. საოპერაციოდან არ გამოვსულვართ არც ერთი ქირურგი. მესამე დღეს ნება დამრთეს რამდენიმე საათით დამეტოვებინა ჰოსპიტალი და... მალხაზ კვარაცხელია შემოიყვანეს. ახალგაზრდა კაცის სიცოცხლეს საფრთხე ემუქრებოდა, მარცხენა ფეხი მუხლის ქვემოთ ნაღმთმრტყორცნის ჭურვისაგან მოგლეჯილი ჰქონდა. წასვლა არ შეიძლებოდა! ეს დღეები არასოდეს დამავიწყდება, — იგონებს ჰოსპიტლის ახალგაზრდა, ამჯერადაც უძილობისაგან თვალებშეშუპებული ქირურგი თემურ ხარატიშვილი.

გულრიფშის რაიონის სოფელ ფშაფის მკვიდრი, 28 წლის მალხაზ კვარაცხელია, საქართველოს შეიარაღებული ძალების 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეექვსე ბატალიონის შეუპოვარი მებრძოლი, 16 მარტს მძიმედ დაიჭრა ახალდაბაში. მისი სიცოცხლე ბეწვზე ეკიდა. გადაარჩინეს, გაასაცოცხლეს ექიმებმა, მაგრამ ხეიბრად დარჩა.

რეანიმაციული პალატიდან უკვე გაიყვანეს შოთა ეზუგბაიასი(?) ძე სუბელიანი. ეს ლომგული მეომარი 4 აპრილს დაიჭრა კამანში. მასთან ერთად დაიჭრნენ მისი თანამებრძოლები, ბიძაშვილები ვახტანგ და შოთა პაკელიანები. ხანგრძლივი მკურნალობის შემდეგ აშკარა გახდა, რომ ამ ქედუხრელ ვაჟკაცებს უნდა ეცოცხლათ. ყოველმა ჯარისკაცმა, რომელმაც იხილა ჩვენი [illegible] გუმისთის ნაპირები ამ უსაშველო დღეებში, უნდა ითქვას: ღმერთი იყო სასწაულთმოქმედი; რამაც ამ იერიშში გადაგვარჩინა, ის იყო კვადრატი, რომელიც არ აფეთქდა. მხოლოდ ერთ მონაკვეთში, სადაც მოწინააღმდეგის ნაწილებმა კორიდორი გახსნეს, ათასამდე ბომბი გასკდა.

იმასაც წერეთ, — თქვეს მეომრებმა, — ვინც იქ ვაჟკაცურად დაიღუპნენ, ჩვენ კი მაინც ცოცხლები ვართ... და თუ ოდესმე ამ ჰოსპიტლის ექიმებისათვის მოიცლის თქვენი კალამი, იქ ჩვენი მადლობაც ჩაწერეთ ბატონ ანტონ ბაგათელიასადმი.

მე მარჯვენა ფილტვი დაზიანებული მქონდა... — ამბობს მეომარი გივი ძიძიგური. რომ ლისაც მარჯვენა გვერდი მკერდის ძვალიდან ხერხემლამდე აქვს გადახსნილი და მაინც უდრეკად, ენერგიულად [illegible]. ვინ იცის, როდემდე მოუწევს მას საწოლიდან [illegible], მაგრამ თვალი სულ იმას გაიძახის, ავდგები და კვლავ წინა ხაზზე გავალო!

ჩვენ მხოლოდ წვეთი მადლისა წარმოვაჩინეთ; რამეთუ განუზომლად დიდი და ტევადია ამ ჰოსპიტლის მედიკოსთა საქმენი.

ნონალი კვარაცხელია.
ჩვენი კორ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თამარობა ქუთაისში

2 მაისი მენელსაცხებლე დედათა — მარიამ მაგდალინელის და სხვათა დღეა.

ქართველთა მეფეთა მეფის თამარის დღესაა იგი, რომელიც ზეიმით აღინიშნება 2 მაისს ქუთაისში. ეს დღე სათნოების და გულმოწყალების დღედ გამოაცხადა ქუთაისის მერმა ბატონმა თემურ შაშიაშვილმა და მიიწვია მთელი საქართველო სავარდო და სამაისო ქუთაისში.

გაზაფხულია ახლა ქუთაისში. ყვავიან ვარდები და ელის სტუმრებს ვარდებიანი ქალაქი რომ ამ ყვავილებით და სევდით მოცულ ხალხს კვლავ მოეფეროს ჩვეული სიყვარულით ადამიანებს, გული გაუთბოს და მომავლის იმედით აღავსოს.

ომია საქართველოში. ომია აფხაზეთში; ღმერთმა ქნას იგი მალე დამთავრდეს და საზეიმოდ დაგვიდგეს საქმე. ახლა გაზაფხულის დღესასწაულს გვთავაზობს სავარდო და სამაისო ქუთაისი და გვეპატიჟება წმინდანი მეფის დღესასწაულზე.

ღმერთო, მალე დაამთავრე ომი და მოგვიახლოვე გამარჯვების ზეიმი საქართველოში.

ამინ!

ნათელა მაჭარაშვილი.

ზღვა

...მიძინებული ქალაქი. თენდება. ისმის ზეცის შრიალი. ღელავს ზღვა... არა, მეტსაც განიცდის, ტკივა და გამუდმებით ოხრავს. ოხრავს საცოდავად. ვერავინ გაიგო მისი, უმეტეს, ეხლება გაგულისებით ნაპირს, ქაფად აქცევს ტკივილისაგან შეწუხებულ სუნთქვას; გაიგეთ კაცნო! ჩემიც გაიგეთ! მეტი არ ძალმიძს გიამბოთ მშვიდად, თუ სიყვარულით ვერ იცხოვრებთ; იომეთ, ხოცეთ, სანამ უკანასკნელი ვნება ბოროტებისა არ ამოიშრიტება თქვენში, სანამ გული სხვისი სისხლით მიღებული სიამოვნებით არ გაილევა, მაგრამ მე; მე ომახებთ თავი!!!

ან რატომ გგონიათ, რომ ჩემი გული სამალავია თქვენი [illegible] ვების, რატომ გგონიათ რომ [illegible] ვმალავ სიგიჟეს თქვენსას [illegible] ვერ ვიტამ ამას, არ შემიძლია [illegible] ნაპირიდან ამოვხეთქავ [illegible] რავთ, ფსკერს შევიშრობ [illegible] ხულ გავქრები [illegible] ჩემს [illegible] ხულზე დასვენებულ [illegible] კაცისას გამოვამზეურებ. [illegible]

მდენნი არიან ისინი!!- საცოდავნი, სახეწაშლილნი, გაუპატიოსნებულნი, ჯარისკაცის ღორმიანი ადამიანი ძენი, მოსისხლის მიერ გამეტებულნი, დედის ცრემლებს მოკლებულნი უსაფლავო ჯარისკაცები, ადამიანთა სიგიჟეს შეწირულნი... მე ვერ მივიკრავ მათ გულზე, ისინი თქვენია. ო, საცოდავო ადამიანებო. თქვენი სხეულის ნაგლეჯს ვმალავ, წაიღეთ იგი, ან როგორ უნდა იაროთ ხორცნაკლულებმა?!

ისე ღელავს, ნაპირს ეხეთქება ზღვა, მაგრამ ვის ესმის მისი? ან ვის სცალია?

— არა; ვერ გაიგებთ, ისინი არ მიგიღებენ. [illegible] თავმოყრილები. ისევ ჩემთან მოდით. გულში მივიკრავთ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

ფრონტის ხაზზე

ფრიდონ ტყემალაძე

ძმაო ფრიდონ!

წყეულმც იყოს 15 მარტის გათენება... სულ მალე მშობლები უნდა გენახა, გამალებით გელოდნენ შინ. ვერ იქნა და ვერ გამოხვედი ბრძოლის ველიდან, გიმძიმდა თანამებრძოლებთან განშორება, ვაი თუ ასეთ სახიფათო დროს მტერი შემოგვეპაროსო; წინა ღღით ომახიანად სცემდი მომხდურს თავზარს, და ამ მეხთატეხაში შენ მოგისწრაფეს სიცოცხლე...

მშობლიური აზანთა გიხმობს, ფრიდონ! დედა გეძახის, ბებია გიკივიან ძლიერ გვენატრებით, დუმხარ... თანამებრძოლები გელოდებიან გუმისთისპირად ოცეულის მეთაურს, არსაიდან ჩანხარ... ნუთუ მართლა შეწყდა შენი დაუღალავი, მოუსვენარი და ლამაზი სიცოცხლე? არა, ჩვენო კეთილო ღიმილის ბიჭო, შენი ვაჟკაცური შეძახილია დღეს, მძვინვარე წუთებში, შენს ოცეულს რომ ამხნევებს, შენი ტყვიის ხმაა, დღეს რომ მტერს ყიჟინას სცემს, შენი გულისძგერაა, ახალგაზრდა მეომრებს მტრის განადგურებისაკენ რომ მოუწოდებს... ნუ გგონია, რომ მხოლოდ მოგონებას შერჩები. ყოველ ნაბიჯზე ყოველ ახალ საბრძოლო ოპერაციებზე ჩვენს გვერდითა ხარ. განსაცდელისას დედასამშობლოს პირველი მოევლინე გუშაგად და ბურჯად გიგულებთ მუდამ.

კურთხეული და მსუბუქი იყოს შენი მშობლიური აზანთის მიწა შენთვის, ომახიანო ჭაბუკო, მშვიდად იძინე უკუნითი უკუნისამდე, ძვირად დავუჯდენთ მტრებს შენს სიკვდილს...

თანამებრძოლები

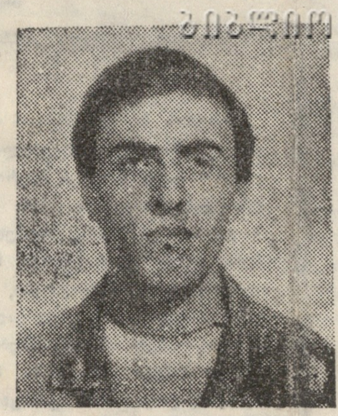

მამუკა არაბიძე

ომის დაწყების დღიდან, აფხაზეთ ათარაში იცავდი ჩვენი სამშობლოს ინტერესებს.

მტრის პარტიზანული ჯგუფის თავდასხმა გარკვეულწილად მოულოდნელი იყო. უკან არ დაგვიხევია, ადგილზევე ყოჩაღად დავხვდით შემოტევას და უკუვაქციეთ მტერი. შენ და კიდევ 5 ჩვენი თანამებრძოლი დაიჭერით. ისინი მსუბუქად, შენ, საუბედუროდ, — მძიმედ. ერთი პირობა მძიმედ დაჭრილს მოგეჩვენა, რომ ჩვენ დაგვხოცეს და შენც ხელყუმბარგახსნილი ელოდი მტერს. რათა საკუთარი და ბიჭების სიცოცხლე ძვირად დავეჯინა მისთვის.

მკურნალობა უშედეგო აღმოჩნდა და 18 ოქტომბერს შენც იმ უკვდავ გმირებს შეუერთდი, სამშობლოს ტერიტორიული ერთიანობისათვის, რომ დადეს თავი.

ძალიან დაგვაკლდი, ჩვენო მამუკა. ცხოვრებაში ერთი ჩუმი, უთქმელი 23 წლის ბიჭი იყავი, მაგრამ რამხელა თანადგომა, სიყვარული და სითბო შეგძლებია.

სამშობლომ შენი სახით დაკარგა მომავალი კარგი სპეციალისტი შენ ხომ საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტის მე-5 კურსელი იყავი. ჩვენ, შენი მეგობრები პირნათლად ვემსახურებით იმ საქმეს, რომელსაც შესწირე შენი ლამაზი ცხოვრება. შეძლებისდაგვარად ვანუგეშებთ გაუბედურებულ დედ-მამას, ძმებსა და დაიკოს.

გჯეროდეს, არ შევარცხვენთ შენს სახელს. მსუბუქი იყოს შენთვის მშობლიური ქართული მიწა.

თანამებრძოლები

თენგიზ ვეკუა

კიდევ ერთი გულანთებული ქართველი ვაჟკაცის სიცოცხლე შეიწირა აფხაზეთში გაჩაღებულმა ომმა. კიდევ ერთი ქართული ოჯახი შეიმოსა ძაძებით...

19 აპრილი საბედისწერო გამოდგა 31 წლის თენგიზისათვის. ბრძოლის ველზე, მძიმედ დაჭრილი ვაჟკაცი საავადმყოფოში გარდაიცვალა.

აფხაზეთში, ომის დაწყების პირველი დღიდანვე ჩაება თენგიზი ბრძოლებში. ის იყო ოცეულის მეთაური. თავისი სიდინჯით, გონიერებით თუ ვაჟკაცობით სიყვარული დაიმსახურა მეგობრებში.

წახვედი ჩვენგან და დაგვიტოვე დიდი სევდა და მწუხარება, დაობლე ორი პაწია: სამი თვის გოგონა და წლინახევრის ბიჭუნა, ძაძებით შემოსე საყვარელი მეუღლე. ცრემლად აქციე შენი ლამაზი ოჯახი და ტოლ-მეგობრები.

თანამებრძოლებს მუდამ გვემახსოვრები სამშობლოსათვის გულანთებული, კეთილი, თბილი, უღალატო მეგობარი.

ჩვენო თენგიზ, მსუბუქი ყოფილიყოს შენთვის მშობლიური მიწა, რომლისთვისაც დალვარე სისხლი.

თანამებრძოლები

ხსოვნა

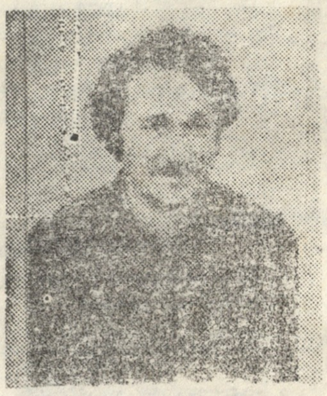

გულადი გოლუბიანი

საქართველოს ტერიტორიული ერთიანობისა და დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლ ვაჟკაცთა რიგებს კიდევ ერთი უშიშარი, მამაცი მებრძოლი გულადი გოლუბიანი გამოაკლდა.

გუმისთის სანაპიროებზე 15-16 მარტს დატრიალებული ტრაგედიის დროს გულადი საკუთარ სოფლის [illegible] [illegible] იდგა და იცავდა მთელ საქართველოს. მებრძოლი ვაჟკაცი ომის პირველი [illegible] ფრონტის წინა ხაზზე იდგა.

გულადის [illegible] თავისი სოფელი, მთელი ქვეყანა. ყველა ადამიანი და განსაკუთრებით ქართველები ვერ იტანდა [illegible] სამართლობას, სიმხდალეს, მოჩვენებითობასა და ორგულობას. სამხედრო ფიცის ერთგული, უსიტყვოდ ასრულებდა უფროსების ბრძანებას და თავისი მოქმედებით მაგალითს უჩვენებდა სხვებს.

უშიშარი მებრძოლის სახლ-კარი ფრონტის ხაზზეა და ომის დაწყების პირველი დღიდანვე მეუღლე და ორი მცირეწლოვანი ბავშვი გახიზნული ყავდა. ძლიერ განიცდიდა მათთან დაშორებას. თვითონ კი იბრძოდა პატარების მომავალი ბედნიერებისათვის, და, რათქმაუნდა, ერთგული მეუღლისა და მზრუნველი მამის დაკარგვა.

ოჯახთან, თანასოფლელებთან, მეგობრებთან ერთად უსაზღვროდ დამწუხრებული ვართ ჩვენ, თანამებრძოლები. გულადს უყვარდა სიცოცხლე, მაგრამ მტრის ვერაგულმა ტყვიამ შეწყვიტა მისი გულისცემა.

გვჯერა, რომ ბოროტების წინააღმდეგ მებრძოლი ვაჟკაცის გულადი გოლუბიანის ჩამქრალი სიცოცხლე ვარსკვლავად აენთება საქართველოს ცაზე და შეუერთდება მამულის სიყვარულისათვის დაღუპულ ქართველ მეომრების სულებს.

თანამებრძოლები.

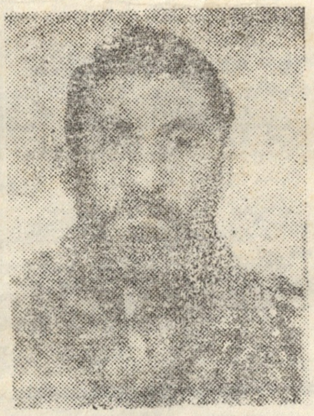

მალხაზ ქვაჭრელიშვილი

კიდევ ერთი ქართველი ვაჟკაცი შეეწირა საქართველოს ერთიანობის დაცვაში ბრძოლას.

მალხაზი საქართველოს სიყვარულმა ჩამოიყვანა ყვარლის რაიონის სოფ. ბალღოჯიანიდან და ჩაირიცხა საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების 23-ე ბრიგადის პირველ მექანიზებულ ბატალიონში.

16 მარტი მისთვის საბედისწერო აღმოჩნდა. მტრის ალყის გარღვევის დროს გმირულად დაეცა ბრძოლის ველზე მდინარე გუმისთის ნაპირებთან.

მალხაზის უფროსი ძმა გივი ქვაჭრელიშვილი სულ 20 წლის იყო, როდესაც მისი სიცოცხლე ავღანეთის ომმა შეიწირა.

მალხაზისა და გივის მშობლები მით შეგვიძლია ვანუგეშოთ რომ მათი შვილები დაიღუპნენ ვაჟკაცურად ბრძოლის ველზე. და კიდევ მალხაზს დარჩა 9 თვის ბიჭი რომელსაც ბაბუის სახელი გიორგი ჰქვია, გვჯერა, რომ ბუდე არ მოიშლება, ისევ აღიზრდებიან სოფელ ბალღოჯიანში ქვაჭრელიშვილები, ვანუგეშებთ მის მეუღლეს ეკა კობალაძეს. სამშობლო არ დაივიწყებს მისი მეუღლის თავდადებულ ბრძოლას, მისი ვაჟკაცობა დაუვიწყარი იქნება მისი მეგობრებისათვის. მსუბუქი იყოს მახთის მშობლიური მიწა, რომელსაც შენ მიაბარეს.

თანამებრძოლები.

რედაქტორი:
იპოლიტე ხუბუა.

რედაქციის მისამართი: სოხ. უმ. ნ. ლაკობას ქ. № 21.
ტელეფონი: 2-40 39.

გაზეთი იბეჭდება აფხაზეთის პოლიგრაფიული გაერთიანების საგაზეთო სტამბაში, ფრუნზეს ქ. № 9.